

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio decima. Vtrum peccator postquam peccauit, statim tenetur
conteri & confiteri habita copia sacerdotis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

legem institutam per legislatorem, propter quod Papa, & multo minus inferiores eo, non possunt dispensare q̄ ille qui peccauit mortaliter & tenetur cōfiteri secundum ordinatōē Christi nunquā confiteatur, sicut nō possunt dispensare q̄ paruulus natus in originali peccato saluetur sine baptismo, quō ordinatio Christi sit in contrariū loan. Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto non potest intrare in regnum Dei. Et confirmatur, quia Ecclesia Christi fundata est in Fide & Sacramētis, & ideo sicut ad ministros Ecclesie nō pertinet nouos articulos fidei edere, aut editos remouere, aut in aliquo eorum dispensare, ne credatur: sic ad eos non pertinet noua sacramenta instituire, aut instituta remouere, aut dispensare q̄ non recipiantur, maxime illa quę sunt de necessitate salutis sicut baptismus & penitentia.

8 Ad Primum argumentum dicendum q̄ non est simile de purgatione originalis peccati per alterum, & de purgatione peccati actualis per proprium actum: quia maioris efficacie est passio Christi ad deletionem peccati originalis per alterum contracti, quam actus noster sit ad deletionem peccati actualis per proprium actum cōmissi, & etiam grauius est originali: & ideo ibi sufficit actus alienus, quia per baptismum cōmunicatur nobis uirtus passionis Christi, hic autem non sufficit proprius actus.

9 Ad secundum dicendum q̄ Ecclesia non potest dispensare cum eo qui peccauit mortaliter, licet possit dispensare in suo statuto de confitendo semel in anno, nisi intra annum contingeret casus in quo esset necessarium implere pręceptum Christi de confessione. Qui autem sint illi casus, patet in sequenti quęstione.

10 Ad tertium dicendum q̄ Petrus & Magdalena peccauerunt nō post baptismum, vel post Christi passionem: & ideo non tenebantur ad confessionem quę nondum erat instituta. Vel dicendum quoddammodo Christus qui habuit potestatem excellentie, potuit eis dare effectum sacramenti sine sacramento: non sic autem possunt ministri qui nō habent potestatem excellentie, sed simplicis ministerii, vel fortę confessi fuerunt, quantum non legatur. Multa enim facta sunt per Christum & sanctos, quę non sunt in scriptis redacta, ideo &c.

QVÆSTIO DECIMA.

Vtrum peccator postquā peccauit statim tenetur conteri & confiteri habita copia sacerdotis.

Ad tertium sic proceditur, & arguitur quod peccator postquā peccauit statim tenetur conteri & confiteri habita copia sacerdotis: quia illud q̄ sine termino debetur statim debetur, sed peccator postquā peccauit debet conteri & confiteri, nec est ad hoc positus aliquis certus terminus, ergo tenetur ad statim.

2 Item Hugo de S. Victore dixit, quod si necessitas nō est quę prætendatur, nō excusatur contemptus: sed contemptus in sacramentis est peccatum mortale, ergo mortaliter peccat, qui non statim conteritur, nisi necessitas eum excuset.

3 IN CONTRARIUM arguitur, quia in decretali, omnis uirtusq̄ sexus, simul ponitur pręceptū de confessione, & de eucharistie perceptione: sed qui non cōmunicat ante Pascha nō peccat mortaliter, ergo similiter qui non confitetur ante Pascha non peccat mortaliter.

4 RESPONSIO. Videnda sunt duo. Primum est de cōtritione vtrum ad eam tenetur peccator statim postquam peccauit, & secundum erit de confessione.

5 Quantum ad primum sciendum est q̄ aliquis potest teneri ad contritionem dupliciter. Vno modo sub conditione, scilicet si uult esse in statu gratie & salutis, & hoc modo non est dubium quin peccator statim post peccatum tenetur conteri, quia sine contritione nō potest esse in statu salutis & gratie, & ideo qua ratione uult secundum eadem ratione oportet eum uelle primum. Alio modo potest intelligi aliquem teneri ad cōtritionem ex pręcepto, ita q̄ nisi conteratur peccat mortaliter tanq̄ transgressor pręcepti: & hoc modo peccator non tenetur regulariter conteri statim postquam peccauit, quia perseuerare in eodem peccato secundum reatum non inducit nouum peccatum. Sed peccator si non cōteratur statim post

quam peccauit solum perseuerat secundum reatum in peccato per eum cōmissio, nec est aliquod pręceptum quod obliget eum ad statim conterendum, ergo nō peccat nouo peccato. Et quia in contritione includitur propositum confitēdi, ideo ad tale propositum nullus obligatur, nisi sicut ad contritionem.

6 De confessione autem actuali dicendum est, q̄ ad eam faciendam statim nullus obligatur absolute loquendo, obligatur tamen in certis casibus. Quod patet, quia pręceptum affirmatiuum licet obliget semper, non tamē ad semper, sed solum pro tempore quo imminet necessitas implendi pręceptum: sicut filius nō tenetur omni die & omni hora honorare parentes, sed solum quando incumbit tempus & necessitas honorandi. Sed confiteri est pręceptū affirmatiuum, ergo nō obligat nisi pro tempore quo necesse est impleri hoc pręceptū. Tempus autē quo imminet necessitas confitēdi est in quinq̄ casibus. Primus est quando homo habet eucharistiam recipere, quia nullus quantumcumq̄ contritus absq̄ confessione debet eucharistiam suscipere oblata copia sacerdotis. Secundus est statim ecclesie quę pręcipit q̄ confessio non differatur ultra Pascha, ut dictum est prius: & iste secundus modus dependet ex primo, quia ecclesia pręcipit confessionē fieri ante Pascha, ut in Paschate digne suscipiatur eucharistia. Tertius est propter mortis periculum, quia cū sacramenta sint instituta pro hominibus quoad statum uitę, si aliqui imminet probabiliter exitus de hac uita tenetur recipere sacramenta ad ipsum pertinētia, & maxime sacramentum quod est necessitatis, ut est penitentia. Et ideo beatus Iac. simul promulgauit pręceptum de confessione faciēda, & de extrema unctiōe recipiēda. Quartus est cū aliquis habet peccatū de quo non potest eum absolueri nisi superior quem habet præsentem, & probabiliter credit quod eum de cetero non habebit. Quintus quando aliquis ex scrupulo conscientie credit se teneri ad statim confitēdū. Et sic tenetur aliquis ad confessionem statim faciendam propter sacramētum sumendum, statim, periculum, dubium, & scrupulum: hoc autem intelligendum est de fidei baptizato, quia cū baptismus sit ianua omnium sacramentorum, ante baptismum non potest suscipi aliquod sacramentum nouę legis.

7 Ad primū arg. dicendū est q̄ illud q̄ debetur sine termino debetur statim. cōfessio autē sacramentalis nō debetur sine termino: quia quāuis ex natura sacramenti nō sit præfixus aliquis certus terminus, nec etiā pręcepto Christi, tamen est præfixus generalis terminus, uidelicet tempus præsentis uitę intra quem terminum potest confiteri peccator, nec adstringitur ad aliquem certum terminum nisi in casibus prædictis.

8 Ad secundum dicendū est quod Hugo loquitur de illo qui sine sacramento decedit de presenti uita, qui non potest excusari a contemptu, nisi articulus necessitatis eum excuset.

QVÆSTIO XI.

Vtrum sit necessarium confiteri sacerdoti, an sufficiat alteri confiteri.

Circa secundum principale quæruntur duo. Primum est, vtrum sit necessarium confiteri sacerdoti, an sufficiat alteri confiteri. Secundum est, vtrum sit necessarium confiteri proprio sacerdoti. Ad primum proceditur, & arguitur sic q̄ sufficiat confiteri non sacerdoti: quia confessio promulgata est a beato Iacobo, Iac. 5. Confitemini alterutrum peccata uestra, sed secundum hęc promulgationem licitum est æqualiter cuilibet confiteri, ergo &c.

2 Item pręceptum est rectoribus ecclesiarū, ut agnoscant vultum pecorum suorum Prou. 27. quod fit per confessionem: sed rector ecclesie quandoq̄ est non sacerdos, ergo saltem tales possunt audire confessiones.

3 IN CONTRARIUM arguitur, quia in ueteri lege discernendi lepram a lepra fuit commissum solis sacerdotibus: sed per illud iudicij figurabatur iudicij cōfessionis, ergo iudicium confessionis quo discernitur inter culpam & culpam pertinet ad solos sacerdotes.

4 RESPONSIO. Aut confitens habet copiam sacerdotis, aut non habet: si habet, necessarium est quod cōfiteatur